

Persvarstyta 2024 m. kovo mėn.

Aiškinamasis raštas dėl Komisijos pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį atliekamų patikrinimų

Šiame rašte informacija pateikiama tik susipažinti, nedarant poveikio oficialiems Europos Komisijos įgaliojimų atlikti tyrimą aiškinimams.

- (1) Įmonės⁽¹⁾ yra teisiškai įpareigosios leisti atlikti patikrinimą, nurodytą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį priimtu Komisijos sprendimu. Raštiškuose įgaliojimuose nurodomi pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, kuriuos Komisija įgaliojo atlikti patikrinimą (toliau – inspektoriai). Kiekvienas inspektorius pateiks savo tapatybės įrodymą.
- (2) Negali būti reikalaujama, kad inspektoriai paaiškintų sprendime nurodytą patikrinimo objektą arba koku nors būdu pagrįstą sprendimą. Tačiau jie gali paaiškinti procesinius klausimus, pvz., susijusius su konfidencialumu ar asmens duomenimis, ir galimas atsisakymo leisti atlikti patikrinimą pasekmes.
- (3) Įmonei pateikiama patvirtinta sprendimo kopija. Pranešimo apie sprendimą protokolas skirtas tik įteikimui patvirtinti, o tai, kad gavėjas jį pasirašo, nereiškia, kad jis leido atlikti patikrinimą.
- (4) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 2 dalį inspektoriai turi teisę:
 - (a) patekti į bet kurias įmonių patalpas, teritoriją ir transporto priemones;
 - (b) tikrinti knygas ir kitus veiklos dokumentus, kokioje laikmenoje jie bebūtų saugomi;
 - (c) paimti ar gauti tokių knygų ar dokumentų kopijas ar išrašus bet kokia forma;
 - (d) užplombuoti bet kurias verslo patalpas, knygas ar dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti;
 - (e) paprašyti bet kurį įmonės atstovą ar darbuotoją paaiškinti faktus ar dokumentus, susijusius su patikrinimo objektu, ir užfiksuoti atsakymus.
- (5) Inspektoriams atlikti pareigas aktyviai padeda valstybės narės, kurios teritorijoje atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucijos pareigūnai ir kiti jos įgalioji arba paskirti lydintieji asmenys. Tuo tikslu ir jie, ir inspektoriai naudojami tais pačiais Reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 2 dalyje nurodytais įgaliojimais (žr. 4 punktą).

⁽¹⁾ Šiame rašte terminas „įmonė“ apima įmones ir įmonių asociacijas.

- (6) Vykstant patikrinimui įmonė **gali konsultuotis su išorės teisininku**. Tačiau tokio teisininko buvimas tikrinamoje vietoje nėra patikrinimo teisėtumo teisinė sąlyga. Inspektoriai gali pateikti į patalpas, pranešti apie sprendimą, kuriuo nurodoma atlikti patikrinimą, ir užimti pasirinktus kabinetus, nelaukdami kol įmonė pasikonsultuos su savo teisininku. Bet kuriuo atveju dėl vykstančios konsultacijos su teisininku inspektoriai leis tik trumpam atidėti knygų ir kitų veiklos dokumentų tikrinimą, tokių dokumentų kopijų arba išrašų paėmimą, verslo patalpų ir knygų arba dokumentų užplombavimą, jei to reikia, arba prašymo pateikti paaiškinimų žodžiu pateikimą. Tokių atidėjimų trukmė turi būti kuo trumpesnė.
- (7) Jei inspektorių prašymu įmonės atstovai ar darbuotojai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 4 straipsnio 1 dalį patikrinimo vietoje pateikia **žodinius paaiškinimus** apie faktus arba dokumentus, susijusių su patikrinimo objektu, šie paaiškinimai gali būti įrašomi bet kokia forma. Pagal Reglamento (EB) Nr. 773/2004 4 straipsnio 2 dalį, tokių įrašų kopija nagrinėjamai įmonei pateikiama po patikrinimo.
- (8) Tais atvejais, kai pateikti paaiškinimus buvo paprašytas įmonės darbuotojas, kuris nėra arba nebuvo įmonės įgaliotas pateikti paaiškinimus įmonės vardu, Komisija nustato terminą, per kurį įmonė jai gali pranešti apie tokio darbuotojo pateiktų paaiškinimų pataisymus, pakeitimus arba papildymus – jie bus pridėti prie patikrinimo metu įrašytų paaiškinimų.
- (9) Inspektoriai turi teisę tikrinti knygas ir veiklos dokumentus, kokioje laikmenoje jie bebūtų saugomi, ir paimti ar gauti tokių knygų arba dokumentų kopijas ar išrašus bet kokia forma. Tai apima elektroninės informacijos tikrinimą ir elektroninių arba popierinių tokios informacijos kopijų paėmimą. Įmonės atstovai turi teisę stebėti inspektorių veiksmus, bet negali kištis į inspektorių darbą.
- (10) Inspektoriai gali atlikti paiešką įmonės informacinių technologijų (IT) aplinkoje (pvz., debesijos paslaugų aplinkoje, serveriuose, staliniuose kompiuteriuose, nešiojamuosiuose kompiuteriuose, planšetiniuose kompiuteriuose ir kituose mobiliuosiuose įtaisuose) ir visose duomenų saugojimo laikmenose (pvz., išoriniuose kaupikliuose, atsarginėse juostose, USB laikmenose, pastoviosios atminties kompaktiniuose diskuose (CD-ROM), skaitmeniniuose vaizdo diskuose (DVD)). Tai taip pat taikoma patalpose rastiems asmeniniams įrenginiams ir laikmenoms, kurie naudojami profesiniais tikslais (angl. *Bring Your Own Device* arba BYOD). Šiuo tikslu inspektoriai gali naudotis visomis įmonės informacinėse sistemose ir infrastruktūroje įdiegtomis sistemų funkcijomis. Jie taip pat gali naudotis savo specialia programine ir (arba) aparatine įranga (toliau – teismo ekspertizės IT priemonės). Naudodama šias teismo ekspertizės IT priemones ir nepažeisdama įmonių sistemų ir duomenų vientisumo, Komisija gali pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 2 dalies b punktą tikrinti įmonės sistemas ir duomenis, visų pirma kurti autentiškus duomenų, įskaitant atkurtus duomenis, dublikatus ir atlikti paiešką tokiuose dublikatuose.
- (11) Įmonė privalo su inspektoriais bendradarbiauti visapusiškai ir aktyviai. Vadinasi, gali būti reikalaujama, kad, siekdama veiksmingai padėti inspektoriams, įmonė paskirtų atstovus arba darbuotojus. Tai apima įpareigojimą ne tik paaiškinti įmonės organizavimo ir IT aplinkos aplinkybes, bet ir atlikti konkrečias užduotis, pvz.: IT sistemose vykdyti specialias komandas informacijai rinkti, naudoti įdiegtas įrodymų išsaugojimo funkcijas, laikinai blokuoti individualių naudotojų

paskyras, laikinai nuo tinklo atjungti veikiančius kompiuterius, išimti ir iš naujo įdiegti kompiuterių diskus ir teikti su naudojimusi administratoriaus prieigos teisėmis susijusią pagalbą. Kai imamasi tokių veiksmų, įmonė privalo jokiais būdais netrukdyti jų vykdyti ir turi tinkamai informuoti darbuotojus, kuriems jie daro poveikį. Inspektoriai gali prašyti galimybės naudotis įmonės pateikta technine įranga (pvz., duomenų saugojimo laikmenomis, USB laikmenomis, jungiamaisiais kabeliais, skeneriais, spausdintuvais ir ekranais), tačiau negalima jų įpareigoti naudoti įmonės techninę įrangą. Jei paprašoma, tikrinama įmonė informuoja inspektorius, kaip vykdomi jų prašymai: pateikia žurnalo failus arba nuolat teikia informaciją apie tai, kokius nurodymus davė darbuotojams, kuriems pavesta vykdyti jų prašymus.

- (12) Atrinktos tikrinti duomenų saugojimo laikmenos inspektorių žinioje lieka iki patikrinimo įmonės patalpose pabaigos. Jos gali būti grąžintos anksčiau, pvz., padarius teismo ekspertizei skirtą autentišką tikrinamų duomenų dublikatą, kurį galima nuskaityti. Šiame teismo ekspertizei skirtame autentiškame dublikate atkartojami pirminėje laikmenoje saugomi duomenys arba jų dalis. Autentiško dublikato tikrinimas prilygsta pirminės laikmenos tikrinimui.
- (13) Gavusi pranešimą apie sprendimą atlikti patikrinimą, įmonė turi būti itin atidi ir imtis visų tinkamų priemonių, kad išsaugotų turimus įrodymus. Įmonė turi tinkamai informuoti savo darbuotojus ir atstovus. Tyčia ar dėl neatsargumo ištrynus (arba suklastojus) veiklos įrašus gali būti laikoma, kad Komisijai trukdoma atlikti patikrinimą. Tokiu atveju ji įmonei gali skirti 1 proc. bendrosios apyvartos praėjusiais ūkiniais metais neviršijančią baudą.
- (14) Pareiga išsaugoti įrodymus taikoma ne vien patikrinimo vietoje metu ⁽²⁾.
- (15) Atlikę patikrinimą inspektoriai pašalins ⁽³⁾ visą informaciją iš visų Komisijos teismo ekspertizės IT duomenų saugojimo laikmenų, kuriose buvo laikomi įmonės duomenys. Tačiau informacijos iš įmonės pateiktos techninės įrangos inspektoriai nepašalins, bet įmonei grąžins šią įrangą.
- (16) Jei tyrimui svarbių dokumentų atranka nebaigiama iki įmonės patalpose vykstančio patikrinimo vietoje numatytos pabaigos, atsižvelgdama į galimas pagrįstas priežastis ir nagrinėjamos įmonės interesus, Komisija gali nuspręsti įmonėje surinktus duomenis toliau tikrinti savo patalpose Briuselyje. Tokiu atveju kartu su duomenų rinkiniu, kuriame paieška jau atlikta, gali būti paimama duomenų rinkinio, kuriame paieška vis dar turi būti atlikta, kopija, kad patikrinimas būtų tęsiamas vėliau. Ši kopija į Komisijos patalpas Briuselyje bus vežama įdėta į saugumo sumetimais užplombuotą voką. Komisija pakvies įmonę dalyvauti i) atplėšiant užplombuotą voką ir ii) tęsiant patikrinimą Komisijos patalpose. Jei per tokį tolesnį patikrinimą tikrinama įmonė patiria papildomų vien su tokiu patikrinimo pratęsimu susijusių išlaidų, ji gali pateikti tinkamai pagrįstą prašymą atlyginti šias išlaidas. Arba Komisija gali nuspręsti įmonei grąžinti užplombuotą neatplėštą voką. Be to, ji gali prašyti įmonės laikyti užplombuotą voką saugioje

⁽²⁾ Šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Qualcomm, Inc. ir Qualcomm Europe, Inc. prieš Europos Komisiją*, T-371/17, EU:T:2019:232, 136 punktą. Sprendimas patvirtintas išnagrinėjus apeliacinį skundą *Qualcomm Inc. ir Qualcomm Europe Inc. prieš Europos Komisiją*, C-466/19 P, EU:C:2021:76 (114 punktas).

⁽³⁾ Techninis sąvokos „pašalinimas“ terminas – išvalymas arba saugusis ištrynimasis. Šiuo procesu siekiama visus duomenis iš duomenų kaupiklių pašalinti taip, kad jų nebūtų galima atkurti jokia žinomu metodu.

vietoje, kad paieškos procesą galėtų tęsti įmonės patalpose kito numatyto vizito metu.

- (17) Įmonei bus suteikta galimybė peržiūrėti preliminarų duomenų rinkinį (-ius), kurį (-iuos) atrinko inspektoriai, kad pridėtų prie bylos, siekiant nustatyti, ar ji nori pareikšti prieštaravimų dėl, pvz., duomenų, kuriems gali būti taikoma advokato profesinės paslapties apsauga, arba specialių kategorijų asmens duomenų ⁽⁴⁾. Be to, šiame etape įmonė gali nurodyti, kokie duomenys, kuriuos atrinko inspektoriai, kad pridėtų prie bylos, jos manymu, nėra susiję su sprendimo atlikti patikrinimą objektu. Visų per patikrinimą vietoje (arba tolesnio patikrinimo metu) inspektorių atrinktų ir į Komisijos bylą įtrauktų galutinių duomenų rinkinį įmonė gaus duomenų laikmenoje (pvz., USB laikmenoje), kurioje visi tie duomenų rinkiniai saugomi. Įmonės bus prašoma pasirašyti galutinį atrinktų duomenų elementų, kurie buvo eksportuoti, sąrašą (-us). Dvi identiškas šių duomenų laikmenose saugomų duomenų rinkinių šifruotas kopijas pasiims inspektoriai.
- (18) Per patikrinimą atrinkti įrodymų elementai gali būti paaimami su visais susijusiais techniniais elementais (pvz., jei atrenkamas tik vienas elektroninio laiško priedas, galutinį eksportuotą elementą sudarys pagrindinis elektroninis laiškas kartu su visais konkrečiam pranešimui priklausančiais priedais). Tvarkant įrodymus, kad juos būtų galima galutinai įtraukti į bylą, kiekvienas įrodymo elementas gali būti padalijamas į atskiras sudedamąsias dalis (pvz., pagrindinį elektroninį laišką, priedus ir (arba) kitus įterptuosius duomenų elementus), o šios sudedamosios dalys į sąrašą gali būti įtraukiamos atskirai ir atitinkamai joms gali būti priskiriamas atskiras registracijos numeris.
- (19) Kai įmonė inspektorių prašymu teikia medžiagas kopijoms daryti, Komisija įmonės prašymu atlygins išlaidas, susijusias su Komisijai skirtoms kopijoms daryti panaudotomis medžiagomis.
- (20) Dokumentams, kurių kopijos padarytos per patikrinimą, taikomos Reglamento (EB) Nr. 1/2003 28 straipsnio nuostatos dėl profesinės paslapties. Jei vėlesniu procedūros etapu prireiks leisti su šiais dokumentais susipažinti kitoms šalims, kad, pvz., būtų galima leisti susipažinti su byla, įmonės bus paprašyta nurodyti visas dokumentuose esančias verslo paslaptis arba kitą konfidencialią informaciją, pagrįsti savo pareiškimus ir pateikti nekonfidencialias kopijas.
- (21) Jei inspektoriai nusprendžia užplombuoti verslo patalpas, knygas ar dokumentus, bus surašomas protokolas. Įmonė turi užtikrinti, kad pritvirtintos plombos nebūtų nuplėštos tol, kol jų vėl nenuims inspektoriai. Nuplėšiant plombas bus surašomas atskiras protokolas ir nurodoma jų būklė tuo metu.
- (22) Reglamentas (ES) 2018/1725 taikomas visiems Komisijos per antimonopolinius tyrimus surinktiems asmens duomenims. Kadangi ES antimonopolinės taisyklės taikomos tik įmonėms, vykdydama antimonopolinius tyrimus ir patikrinimus Komisija apskritai nesiekia rinkti fizinių asmenų asmens duomenų. Tačiau gali

⁽⁴⁾ Žr. Reglamento (ES) 2018/1725 10 straipsnio 1 dalį, kurioje nurodyta, kad specialių kategorijų asmens duomenys – tai asmens duomenys, atskleidžiantys rasinę arba etninę kilmę, politines pažiūras, religinius arba filosofinius įsitikinimus ar priklausymą profesinėms sąjungoms, genetiniai ar biometriniai duomenys, tvarkomi siekiant vienareikšmiškai nustatyti fizinio asmens tapatybę, duomenys apie sveikatą arba fizinio asmens lytinį gyvenimą ar seksualinę orientaciją. Taip pat žr. Reglamento (ES) 2016/679 9 straipsnio 1 dalį.

būti, kad įmonės darbuotojų asmens duomenys (pvz., vardai ir pavardės, telefono numeriai, elektroninio pašto adresai) yra pateikiami su tokiais tyrimais susijusiuose verslo dokumentuose, todėl patikrinimo metu tokie asmens duomenys gali būti kopijuojami ar gaunami ir įtraukiami į Komisijos bylą.

- (23) Visi į Komisijos antimonopolines bylas įtraukti asmens duomenys gali būti naudojami tik tuo tikslu, kuriuo jie buvo surinkti (SESV 101 ir (arba) 102 straipsnių vykdymo užtikrinimas), ir bus tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2018/1725, kaip išsamiau nurodyta Konkurencijos GD pareiškime dėl privatumo ⁽⁵⁾.
- (24) Jei inspektoriams suteikiama prieiga prie duomenų rinkinio (-ių) su specialių kategorijų asmens duomenimis ⁽⁶⁾, įmonė turėtų juos įspėti apie tokių neskelbtinų asmens duomenų buvimą ir konkrečiai nurodyti atitinkamas rinkmenas ar duomenis. Inspektoriai stengsis tokius įrašus peržiūrėti pagal atskirą procedūrą ir atsižvelgti į jų neskelbtinumo pobūdį.

⁽⁵⁾ Žr. https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2021-05/privacy_statement_antitrust_lt.pdf.

⁽⁶⁾ Žr. 4 išnašą.